

การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารแผนปฏิบัติการประจำปีโรงเรียนมัธยมศึกษา

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1

รัตน์ชนัญญา เกตุมาลา*

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารแผนปฏิบัติการประจำปีโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นข้าราชการครูโรงเรียนทวิธาภิเศก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 จำนวน 97 คน กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเครจซ์และมอร์แกน และสุ่มแบบชั้นภูมิโดยการเทียบสัดส่วน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ที่มีค่าความเชื่อมั่นสัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient alpha) ของ Cronbach เท่ากับ 0.94 สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูลสถิติพื้นฐาน คือค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) และทำการทดสอบสมมติฐานโดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงทำการทดสอบความแตกต่างรายคู่ โดยใช้วิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's method)

ผลการวิจัยพบว่า

1. การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารแผนปฏิบัติการประจำปี โรงเรียนทวิธาภิเศก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก
2. ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานแตกต่างกันมีส่วนร่วมในการบริหารงานแผนปฏิบัติการประจำปีโรงเรียน ทวิธาภิเศก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณารายด้าน
 - 2.1 ด้านการวางแผน ครูที่มีประสบการณ์ 20 ปีขึ้นไป มีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานด้านการวางแผน แตกต่างกับครูที่มีประสบการณ์น้อยกว่า 5 ปี , 5-10 ปี , 11-15 ปี และ 16-20 ปี กับ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2 ด้านการนำแผนไปปฏิบัติ ครูที่มีประสบการณ์ 20 ปีขึ้นไป มีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานด้านการนำแผนไปปฏิบัติ แตกต่างกับครูที่มีประสบการณ์น้อยกว่า 5 ปี , 5-10 ปี , 11-15 ปี และ 16-20 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.3 ด้านการประเมินผล ประสบการณ์ 20 ปีขึ้นไป มีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานด้านการประเมินผลแตกต่างกับครูที่มีประสบการณ์ 5-10 ปี กับ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูที่มีตำแหน่งในการทำงาน แตกต่างกันมีส่วนร่วมในการบริหารงานแผนปฏิบัติการประจำปีโรงเรียน ทวีธาภิเศก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณารายด้านครูที่มีตำแหน่งครูผู้ช่วย , ครู คศ.1, ครู คศ.2 กับครู คศ.3 มีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานด้านการวางแผน ด้านการนำแผนไปปฏิบัติและด้านการประเมินผล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ

การมีส่วนร่วม, ครูผู้สอน, ผู้บริหาร, การบริหารแผนปฏิบัติการประจำปี

บทนำ

การบริหารงานใดๆก็ตาม หากปราศจากการวางแผน โอกาสที่จะประสบผลสำเร็จตามจุดหมายที่ตั้งไว้ค่อนข้างจะมีน้อยและเป็นไปอย่างยากลำบาก การวางแผนการศึกษาจะเป็นอะไรก็ตาม แต่ก็ไม่ได้เป็นยาวิเศษที่จะเยียวยาระบบการศึกษาได้ หรือในทางกลับกัน ก็ไม่ใช่สิ่งชั่วร้ายที่ทำให้เกิดความเลวร้ายอันใดขึ้นมาหากมองในแง่บวกกว้างๆแล้ว การวางแผนการศึกษา ก็คือ การประยุกต์ใช้การวิเคราะห์ที่มีเหตุผลในเชิงระบบเข้าสู่กระบวนการพัฒนาการศึกษา โดยมุ่งไปที่การทำให้การศึกษานั้นมีทั้งประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น เพื่อตอบสนองความต้องการและเป้าหมายของนักเรียนในสังคม

การที่โรงเรียนมัธยมศึกษาจะสามารถบริหารและจัดการโรงเรียนได้บรรลุวัตถุประสงค์ได้นั้น วิธีการที่ดีที่สุด คือ การจัดทำแผน โดยเริ่มตั้งแต่ก่อนขึ้นปีการศึกษาและนำมาปฏิบัติระหว่างปีการศึกษา จะช่วยให้การปฏิบัติงานสำเร็จและมีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น อนึ่ง กระทรวงศึกษาธิการจะดำเนินการตามแผนยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560-2579) ภายใต้วิสัยทัศน์ “ประเทศมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” โดยมียุทธศาสตร์ด้านการศึกษา 6 ด้าน โดยในด้านที่ 6 นั้นได้กล่าวถึงด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบ

การบริหารจัดการภาครัฐ เน้นการปรับปรุงโครงสร้าง บทบาท ภารกิจของหน่วยงานภาครัฐให้มีขนาดที่เหมาะสม การวางระบบบริหารราชการแบบบูรณาการ โรงเรียนมัธยมศึกษาเป็นหน่วยงานที่สังกัดในกระทรวงศึกษาธิการจึงต้องมีการดำเนินการตามนโยบาย ต้องอาศัยหลักการและวิธีการวางแผนเป็นสำคัญ เพื่อให้การบริหารงานสัมฤทธิ์ผลและสอดคล้องกับนโยบายของแผนพัฒนาโรงเรียน

จากการศึกษาสภาพปัญหาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 ที่ผ่านมาพบว่า โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 กลุ่มที่ 3 กรุงเทพมหานคร ประสบปัญหาคล้ายคลึงกันทั้ง 3 ด้าน คือ 1) ปัญหาด้านผู้บริหาร ผู้บริหารส่วนใหญ่ยังขาดทักษะในการบริหารจัดการเชิงกลยุทธ์ ซึ่งมีบริบทต่างจากโรงเรียนอื่นๆ การนำผลการประเมินงาน/โครงการมาใช้วางแผน พัฒนางานมีน้อย อีกทั้งการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของตัวแทนชุมชนและองค์กรต่างๆจะเข้ามามีส่วนร่วมในรูปแบบของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานแต่ก็ไม่มีบทบาทมากนักหรือมีแต่น้อยมาก 2) ปัญหาด้านการจัดการเรียนการสอน พบว่า ครูสอนไม่เต็มเวลาและไม่เต็มความสามารถ เพราะมีภารกิจอื่นที่นอกเหนือจากการเรียนการสอนที่ครูจำเป็นต้องปฏิบัติ แผนการจัดการเรียนรู้ไม่สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน สื่อการเรียนการสอนมีจำกัดและใช้ได้อย่างไม่มีประสิทธิภาพ ครูไม่ได้นำผลการวิจัยในชั้นเรียนไปใช้พัฒนาผู้เรียนจริง ซึ่งส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน 3) ด้านงบประมาณ การจัดสรรงบประมาณให้กับโรงเรียนได้ใช้เกณฑ์จากการจัดสรรตามขนาดของโรงเรียน ทำให้โรงเรียนขนาดเล็กได้รับการจัดสรรบุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ สิ่งก่อสร้างเป็นจำนวนน้อย และไม่สามารถระดมทรัพยากรจากผู้ปกครองและชุมชนได้มากนัก (แบบสรุปภาพรวมรายงานประจำปีของสถานศึกษาระดับเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 ปีการศึกษา 2554, หน้า 12-23)

จากสภาพปัญหาที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นว่า โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 กลุ่มที่ 3 มีสภาพปัญหาเรื่องบุคลากร ข้อมูล ความรู้และเอกสารในการดำเนินการวางแผนปฏิบัติการ ในฐานะผู้วิจัยมีส่วนเกี่ยวข้องและเป็นผู้นำแผนปฏิบัติการประจำปีไปปฏิบัติพบว่าโครงการที่กำหนดขึ้นนั้น ไม่สามารถนำไปแก้ปัญหาหรือพัฒนาให้ตรงจุดได้ จึงมีความต้องการที่จะศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานแผนปฏิบัติการประจำปี โรงเรียนทวิธาภิเศก สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 เพื่อให้สถานศึกษาสามารถบริหารงานแผนปฏิบัติการประจำปีให้เกิดประสิทธิผล โดยคำนึงถึงคุณภาพที่ได้มาตรฐาน ตามแนวการประกันคุณภาพการศึกษาที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปี พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2545

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารแผนปฏิบัติการประจำปีในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 กลุ่มที่ 3 กรุงเทพมหานคร ในด้านการวางแผน ด้านการนำแผนไปปฏิบัติและด้านการประเมินผล
2. เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารแผนการปฏิบัติการประจำปี ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 กลุ่มที่ 3 กรุงเทพมหานคร โดยจำแนกตามประสบการณ์ในการทำงานและตำแหน่งครู

ขอบเขตการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้ประชากร คือ ครูในโรงเรียนทวิธาภิเศก สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ซึ่งมีจำนวนครูทั้งสิ้น 124 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูในโรงเรียนทวิธาภิเศกกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน (อ้างถึงใน สุรศักดิ์ อมรรัตนศักดิ์,บุญมี พันธุ์ไทยและสมจิตรา เรืองศรี, 2559, หน้า101) ที่ประชากรจำนวน 120 คน ได้กลุ่มตัวอย่าง 92 คน แต่งานวิจัยนี้มีประชากร 124 คน จึงใช้กลุ่มตัวอย่าง 97 คน โดยใช้การสุ่มแบบชั้นภูมิโดยการเทียบสัดส่วน

3. เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย

เนื้อหาสาระที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ศึกษาเฉพาะเนื้อหาสาระแผนปฏิบัติการโรงเรียนทวิธาภิเศก ซึ่งประกอบด้วย นโยบายและโครงการ/งาน

4. ตัวแปรที่ศึกษา

4.1 ตัวแปรต้น (Independent Variables) มี 2 กลุ่ม ได้แก่

1. ด้านประสบการณ์ในการทำงาน

- ต่ำกว่า 5 ปี
- 5 – 10 ปี
- 11 – 15 ปี
- 16 – 20 ปี
- มากกว่า 20 ปี

2. ตำแหน่งครู

- ครูผู้ช่วย
- ครู อันดับ คศ.1

- ครู อันดับ คศ.2
- ครู อันดับ คศ.3
- ครู อันดับ คศ.4

ตัวแปรตาม ได้แก่ การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานแผนปฏิบัติการของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 ในด้านการดำเนินงาน ตามกระบวนการวางแผน 3 ขั้นตอน คือ

1. การวางแผน
2. การนำแผนไปปฏิบัติ
3. การประเมินผล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ประกอบด้วย 3 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 แบบสอบถามสภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ประสบการณ์ในการทำงานและตำแหน่ง ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) วิเคราะห์ผลจากคำตอบของผู้ตอบแบบสอบถามโดยใช้ค่าร้อยละ (Percentage)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารแผนปฏิบัติการประจำปี ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 แบ่งออกเป็น 3 ด้าน ดังนี้

1. ด้านการวางแผน	จำนวน	15 ข้อ
2. ด้านการนำแผนไปปฏิบัติ	จำนวน	9 ข้อ
3. ด้านการประเมินผล	จำนวน	11 ข้อ

ลักษณะเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ

5	หมายถึงมากที่สุด
4	หมายถึงมาก
3	หมายถึงปานกลาง
2	หมายถึงน้อย
1	หมายถึงน้อยที่สุด

การวิเคราะห์ข้อมูล

ทำการวิเคราะห์ข้อมูลตามจุดมุ่งหมายของการศึกษา ดังนี้

1. ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

1.1 วิเคราะห์โดยการหาค่าร้อยละสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1.1.1 ค่าร้อยละ (Percentage)

1.2 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)

1.3 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

2. ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับระดับการบริหารแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน 3 ด้าน

หาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาโดยใช้ดัชนีความสอดคล้อง IOC มีค่าระหว่าง 0.5-1.0 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามด้วยค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา เมื่อนำแบบสอบถามไปใช้ในการเก็บข้อมูลแล้วนำมาวิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3. เปรียบเทียบการบริหารงานแผนปฏิบัติการประจำปี ในโรงเรียนทวิภาคีเสก

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 กลุ่มที่ 3 กรุงเทพมหานคร จำแนกตามประสบการณ์ในการสอน และตำแหน่ง วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way Anova) และเมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติใช้วิธีการทดสอบรายคู่ โดยใช้วิธีการของ Scheffe's Method

ผลการวิจัย

1. การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารแผนปฏิบัติการประจำปี โรงเรียนทวิภาคีเสก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

2. ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูที่มีประสบการณ์ในการทำงาน แตกต่างกันมีส่วนร่วมในการบริหารงานแผนปฏิบัติการประจำปีโรงเรียน ทวิภาคีเสก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณารายด้าน

- 2.1 ด้านการวางแผน ครูที่มีประสบการณ์ 20 ปีขึ้นไป มีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานด้านการวางแผน แตกต่างกับครูที่มีประสบการณ์น้อยกว่า 5 ปี , 5-10 ปี , 11-15 ปี และ 16-20 ปี กับ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2 ด้านการนำแผนไปปฏิบัติ ครูที่มีประสบการณ์ 20 ปีขึ้นไป มีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานด้านการนำแผนไปปฏิบัติ แตกต่างกับครูที่มีประสบการณ์น้อยกว่า 5 ปี , 5-10 ปี , 11-15 ปี และ 16-20 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.3 ด้านการประเมินผล ประสบการณ์ 20 ปีขึ้นไป มีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานด้านการประเมินผลแตกต่างกับครูที่มีประสบการณ์ 5-10 ปี กับ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูที่มีตำแหน่งในการทำงาน แตกต่างกันมีส่วนร่วมในการบริหารงานแผนปฏิบัติการประจำปีโรงเรียน ทวีธาภิเศก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณารายด้านครูที่มีตำแหน่งครูผู้ช่วย , ครู คศ.1, ครู คศ.2 กับครู คศ.3 มีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานด้านการวางแผน ด้านการนำแผนไปปฏิบัติและด้านการประเมินผล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน ทวีธาภิเศก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 พบว่า ประเด็นที่น่าสนใจควรนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนทวีธาภิเศก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านของการมีส่วนร่วมของครูอยู่ในระดับมาก โดยการมีส่วนร่วมในด้านการนำแผนไปปฏิบัติมากที่สุด รองลงมาคือด้านการวางแผน และอันดับสุดท้ายคือด้านการประเมินผล ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ มงคล อติอนุวรรตน์ (2543) การบริหารแผนปฏิบัติการประจำปีในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น ผลการวิจัยพบว่า การปฏิบัติงานแผนปฏิบัติการประจำปีในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น ตามกระบวนการวางแผน 3 ด้าน ประกอบด้วย 1.การวางแผน 2. การนำแผนไปปฏิบัติ 3. การประเมินผล โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกขนาดโรงเรียน ซึ่งอภิปรายในแต่ละด้าน ได้ดังนี้

ด้านที่ 1 ด้านการวางแผน โดยภาพรวมและรายข้อ มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก แสดงว่าโรงเรียนได้มีการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ปัญหาและแนวโน้มของโรงเรียนโดยการจัดทำ SWOT Analysis มีการศึกษาวัตถุประสงค์ นโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ ศึกษาหลักสูตรของโรงเรียน และหน่วยงานต้นสังกัด นอกจากนั้นยังได้มีการกำหนดวัตถุประสงค์ นโยบาย วิสัยทัศน์ พันธกิจ และ

เป้าหมายในการวางแผนของโรงเรียนไว้อย่างชัดเจน มีการวางแผนให้สอดคล้องกับนโยบายและเป้าหมายของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกระดับ โดยบุคลากรในโรงเรียนมีส่วนร่วมในการวางแผน มีส่วนร่วมในการเสนอและสรุปโครงการ/กิจกรรม รวมทั้งกำหนดรายละเอียดของโครงการ ได้จัดทำโครงการ/กิจกรรมที่ตอบสนองวัตถุประสงค์พันธกิจและเป้าประสงค์ของโรงเรียน พร้อมทั้งจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี โดยมีคู่มือเอกสารประกอบในการจัดทำโครงการ โดยร่วมกับงานพัสดุและงบประมาณ โดยจัดทำเป็นเอกสารให้ถูกต้องและสมบูรณ์ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสมชาย เป้าหล่อเพชร (2542) ที่ศึกษาปัญหาการวางแผนบริหารโรงเรียน ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้มีส่วนร่วมในการวางแผน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุดรธานี

ด้านที่ 2 ด้านการนำแผนไปปฏิบัติ โดยภาพรวมและรายข้อ มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก แสดงว่าโรงเรียนมีปัจจัยต่างๆที่เอื้อต่อการดำเนินงานตามสภาพการบริหารแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน มีความพร้อมทั้งด้านบุคลากร งบประมาณที่จะสนับสนุนทรัพยากรและสิ่งอำนวยความสะดวกอื่นๆ บุคลากรในโรงเรียนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติโครงการ/กิจกรรมที่ต้องดำเนินการตามแผนปฏิบัติการประจำปี สอดคล้องกับ สตาร์แลนด์และกริกสบี (Starland and Grigsby, 1992 : 10 อ้างถึงใน สมสินธ์ รักบุญ, 2558 หน้า 118) สรุปว่า การลงมือปฏิบัติตามกลยุทธ์ในระดับต่างๆ เพื่อที่จะทำให้การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติให้ประสบผลสำเร็จ ผู้บริหารจะต้องเข้าใจในแนวคิดและสิ่งต่างๆในองค์กร เช่น วัฒนธรรมองค์กร โครงสร้างองค์กร ระบบงาน การจูงใจ เพื่อให้การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติบรรลุผล เป็นต้น

ด้านที่ 3 ด้านการประเมินผล โดยภาพรวมและรายข้อ มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก แสดงว่าครูและบุคลากรในโรงเรียนมีส่วนร่วมในการสรุปและประเมินโครงการ/งาน/กิจกรรม โดยมีการสรุปและประเมินผลโครงการ/งาน/กิจกรรมก่อนปฏิบัติ ระหว่างปฏิบัติและหลังปฏิบัติโครงการ/งาน/กิจกรรมเสร็จสิ้น โดยจัดทำเป็นข้อมูลสารสนเทศ สอดคล้องกับ มงคล อติอนุวรรต (2543) ได้ให้ความเห็นในอภิปรายผลว่า โรงเรียนทั้ง 3 ขนาดได้มีการมอบหมายให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการประเมินผลงาน/โครงการ มีการประเมินก่อนปฏิบัติโครงการและระหว่างดำเนินการตามโครงการ พร้อมทั้งมีการประเมินเมื่อสิ้นสุดโครงการ

2. จากผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารแผนปฏิบัติการประจำปีโรงเรียน วิทยาลัยสงฆ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์ พบว่า ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานแตกต่างกันมีส่วนร่วมในการบริหารแผนปฏิบัติการประจำปีแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการวางแผน ด้านการนำแผนไปปฏิบัติ และด้านการประเมินผลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ที่เป็นเช่นนี้ เพราะประสบการณ์ในการทำงานของครูแต่ละท่านไม่ได้มีเพียงในโรงเรียนเพียงอย่างเดียวแต่เกิดจากการหาประสบการณ์จากภายนอก และในการปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียน ครูที่มีประสบการณ์ในการ

ทำงานมากบางท่าน ได้มีความเชี่ยวชาญในสาขาต่างๆและได้มีส่วนร่วมในการจัดทำโครงการ/งาน/กิจกรรมหลากหลาย ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สมสินธ์ รักบุญ (2558) ที่กล่าวว่า ครูที่มีประสบการณ์ในการสอนแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารเชิงกลยุทธ์ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารแผนปฏิบัติการประจำปีโรงเรียน วิทยาลัยสงฆ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 จำแนกตาม ตำแหน่ง พบว่า ครูที่มีตำแหน่งต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารแผนปฏิบัติการประจำปีโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูที่มีตำแหน่งต่างกัน โดยครูชำนาญการพิเศษ (คศ. 3) ต้องทำหน้าที่เป็นพี่เลี้ยง คอยสอนงานให้กับครูผู้ช่วยและ ครูคศ.1 อีกทั้ง ครูที่มีตำแหน่ง ครู คศ.1 ขึ้นไป ได้ผ่านการปฏิบัติงานและได้มีการพัฒนาตนเองโดยการฝึกอบรมและนำมาปฏิบัติงาน อีกทั้ง ได้รับตำแหน่งในฝ่ายต่างๆของโรงเรียน จึงทำให้ครูที่มีตำแหน่งต่างกันมีความคิดเห็นแตกต่างกัน สอดคล้องกับผลการวิจัยของสมสินธ์ รักบุญ (2558) ที่กล่าวว่า ครูที่มีตำแหน่งต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารแผนเชิงกลยุทธ์แตกต่างกัน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

- 1.1 ควรมีการประเมินผลการปฏิบัติโครงการ/กิจกรรมทั้งก่อนปฏิบัติ ระหว่างปฏิบัติและ หลังปฏิบัติโครงการ/กิจกรรม เพื่อตรวจสอบและสรุปผลการดำเนินงานอย่างสม่ำเสมอ
- 1.2 ควรมีการจัดสัมมนาระหว่างผู้รับผิดชอบโครงการ/กิจกรรม ในด้านการวางแผน การนำแผนไปปฏิบัติและด้านการประเมินผล เพื่อจะได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็น และหาแนวทางแก้ไขปรับปรุงให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
- 1.3 ควรนำผลการปฏิบัติงานตามแผนปฏิบัติการประจำปีมาเป็นองค์ประกอบในการพิจารณาความชอบ และสร้างแรงจูงใจให้แก่ครูผู้มีส่วนร่วม เพื่อให้ทุกคนเห็นความสำคัญและสนใจปฏิบัติตามแผนอย่างจริงจัง

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

- 2.1 ควรศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับสภาพขนาดของโรงเรียน สภาพบริบทของโรงเรียนและประชากรในสังกัดอื่นๆ
- 2.2 ควรศึกษาเกี่ยวกับการใช้ข้อมูลสารสนเทศมาประกอบการวางแผนการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการของโรงเรียน เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาแผนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. (2545). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545. กรุงเทพฯ : พริกหวานกราฟฟิค.
- มงคล อติอนุวรรตน์.(2543).การบริหารแผนปฏิบัติการประจำปีในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น.วิทยานิพนธ์ ศษ.ม.(การบริหาร การศึกษา), มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ยูการวรรณ โมรัฐเถียร2548).การศึกษาการนำแผนปฏิบัติการประจำปีไปใช้ใน สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตบางนา กรุงเทพมหานคร.วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหาร การศึกษา) ,มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สมสันธิ์ ธิบุญญ.(2558).การบริหารเชิงกลยุทธ์ของโรงเรียน สังกัดเทศบาล จังหวัดสมุทรปราการ.วิทยานิพนธ์ กศ.ม.(การบริหารการศึกษา),มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สมชาย เป้าหล่อเพชร. (2542). ศึกษาปัญหาการวางแผนการบริหาร โรงเรียน ตามทัศนะของผู้บริหาร โรงเรียนและครูผู้มีส่วนร่วมในการวางแผน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุดรธานี.รายงานการศึกษาอิสระ(การบริหารการศึกษา),มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สุรศักดิ์ อมรรัตนศักดิ์และคณะ.(2559).Educational Research Methodology ระเบียบวิธีวิจัยทางการศึกษา.กรุงเทพฯ: ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1.(2544).แบบสรุปภาพรวมรายงานประจำปีของ สถานศึกษา ระดับเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 ปี การศึกษา 2554. กรุงเทพฯ.
- สำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. (2560).แผนยุทธศาสตร์ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ระยะ 20 ปี (พ.ศ.2560-2579) และแผนยุทธศาสตร์สำนักงานปลัดกระทรวงฯ ระยะ 20 ปี (พ.ศ.2560-2579).กรุงเทพฯ